

แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้

▶▶ ความหมายของทฤษฎีการเรียนรู้

“ ทฤษฎีการเรียนรู้ หมายถึง แนวคิด หรือหลักการ ซึ่งผ่านกระบวนการรวบรวมแนวคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จนเป็นที่ยอมรับว่าสามารถใช้อธิบายลักษณะการเกิดการเรียนรู้ หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรได้ ”

▶▶ ความสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้

“ ทฤษฎีการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ผู้เรียน การวางแผนการจัดการเรียนสอน รวมถึงการวัดและการประเมินผู้เรียน หากผู้ดำเนินงานหรือครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ทฤษฎีได้อย่างได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทน และมีประสิทธิภาพ ”

▶ ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม

“ —

อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า การตอบสนอง และการเสริมแรง
ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนและการได้มาซึ่งความรู้

— ”

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical conditioning)

➤ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพาฟลอฟ (Pavlov)

- การเรียนรู้ที่เกิดจากการวางเงื่อนไขหรือมีการสร้างสถานการณ์
- สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข + สิ่งเร้าที่ไม่ได้วางเงื่อนไข = **การเรียนรู้**

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical conditioning)

➤ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพาฟลอฟ (Pavlov) (ต่อ)

การประยุกต์ทฤษฎีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1. การนำความต้องการทางธรรมชาติของผู้เรียนมาใช้เป็นสิ่งเร้า สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
2. การจะสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อาจใช้วิธีเสนอสิ่งที่จะสอนไปพร้อมกับสิ่งเร้าที่ผู้เรียนชอบตามธรรมชาติ
3. การนำเรื่องที่เคยสอนไปแล้วมาสอนใหม่สามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามที่ต้องการได้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องและมีลักษณะคล้ายคลึงกันสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เพราะมีการถ่ายโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical conditioning)

➤ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของวัตสัน (Watson)

- พฤติกรรมเป็นสิ่งที่สามารถควบคุมให้เกิดขึ้นได้ โดยการควบคุมสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขให้สัมพันธ์กับสิ่งเร้าตามธรรมชาติ
- การเรียนรู้จะคงทนถาวรหากมีการให้สิ่งเร้าที่สัมพันธ์กันนั้นควบคู่กันไปอย่างสม่ำเสมอ

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical conditioning)

➤ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของวัตสัน (Watson) (ต่อ)

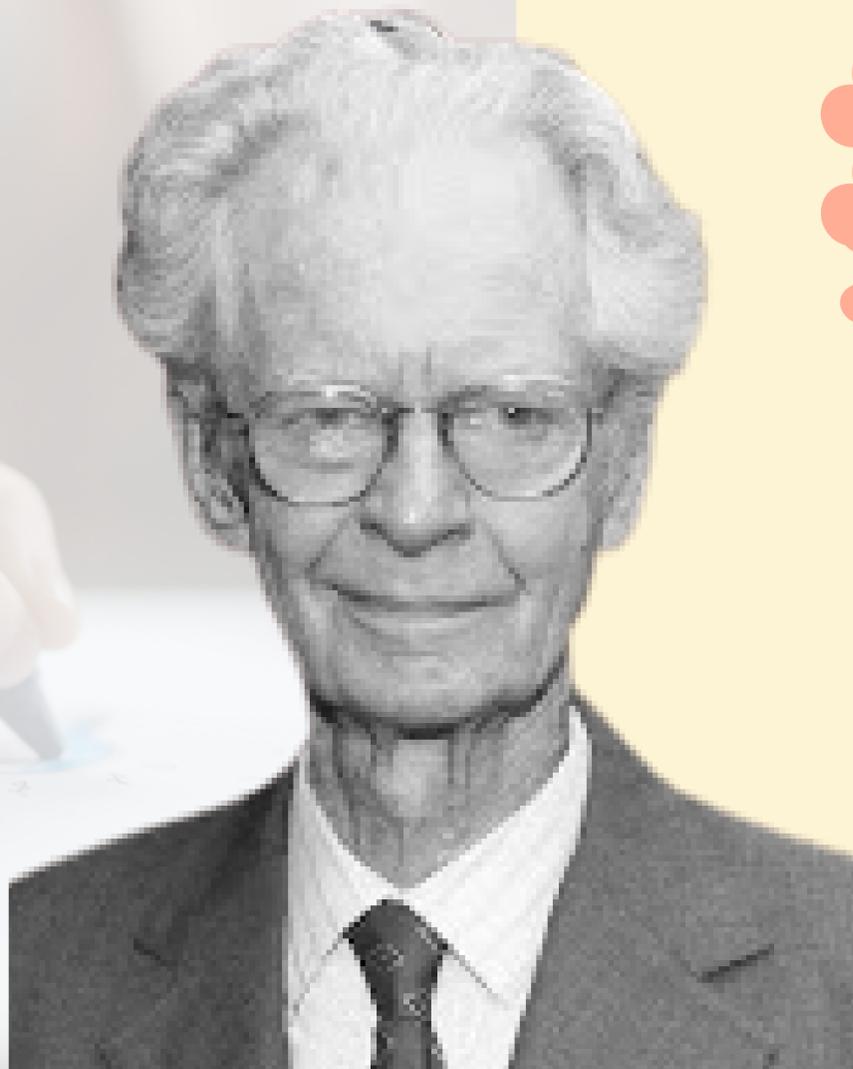
การประยุกต์ทฤษฎีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1. การสร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้นในผู้เรียน ควรพิจารณาสิ่งลูงใจหรือสิ่งเร้าที่เหมาะสมกับภูมิหลังและความต้องการของผู้เรียนมาใช้เป็นสิ่งเร้าควบคู่กับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข
2. การลบพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา สามารถทำได้โดยหาสิ่งเร้าตามธรรมชาติที่ไม่ได้วางเงื่อนไขมาช่วย

2. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำ (Operant conditioning)

➤ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner)

<https://danusonz3341.blogspot.com/p/b.html>

- การเสริมแรงพฤติกรรมโดยการให้รางวัล และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยการได้รับการลงโทษ

- **การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement)**
เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้น เช่น คำชมเชย รางวัล
- **การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement)**
เป็นสิ่งที่เมื่อนำออกไปแล้วจะทำให้การแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้น หรือพฤติกรรมนั้นลดลง เช่น การลงโทษ การว่ากล่าว การตักเตือน การลงโทษ

2. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำ (Operant conditioning)

➤ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner) (ต่อ)

การประยุกต์ทฤษฎีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1. ควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมแรงหลังการตอบสนองที่เหมาะสมของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มอัตราการตอบสนองที่เหมาะสมนั้น
2. การเว้นระยะการเสริมแรงอย่างไม่เป็นระบบ หรือเปลี่ยนรูปแบบการเสริมแรงจะช่วยให้การตอบสนองของผู้เรียนมีความคงทนถาวร
3. การลงโทษที่รุนแรงจนเกินไป มีผลเสียมาก ผู้เรียนอาจไม่ได้เรียนรู้หรือจดจำสิ่งที่เรียนรู้ ควรใช้วิธีการงดการเสริมแรงเมื่อผู้เรียนมีพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์

3. ทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Connectionism)

➤ ทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike)

- การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง
บุคคลจะมีการลองผิดลองถูกจนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่
เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว

3. ทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Connectionism)

➤ ทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike) (ต่อ)

- กฎการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 กฎ คือ
 - กฎแห่งผล (Law of effect) ถ้าผลที่ได้เป็นน่าพึงพอใจ จะมีแนวโน้มที่จะแสดงออกพฤติกรรมมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าผลที่ได้จากการตอบสนองไม่เป็นที่น่าพอใจ จะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นลดลง
 - กฎแห่งการฝึก (Law of exercise) สิ่งใดที่ฝึกกระทำบ่อย ๆ จะทำสิ่งนั้นได้ดี แต่หากสิ่งใดที่ทำโดยขาดการฝึกจะทำได้ไม่ดีเหมือนเดิม
 - กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) เมื่อพร้อมที่จะทำแล้วได้ทำ ย่อมเกิดความพอใจ แต่ถ้าพร้อมจะทำแล้วไม่ได้ทำ จะเกิดความไม่พอใจ และไม่พร้อมที่จะทำแต่ต้องทำ จะเกิดความไม่พอใจ

3. ทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Connectionism)

➤ ทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike) (ต่อ)

การประยุกต์ทฤษฎีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลองผิดลองถูก เพื่อจะช่วยฝึกฝนให้รู้จักการแก้ปัญหาและเข้าใจในสิ่งที่เรียน
2. มีการทดสอบหรือสำรวจความพร้อมของผู้เรียนก่อนจัดการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้ช่วยปูพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนหรือเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่
3. ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญในทักษะนั้น ๆ
4. เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่จะเรียนแล้ว ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือในสถานการณ์ต่าง ๆ

4. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยมกับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

- เน้นการนำเสนอข้อมูลด้วยเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน
- ผู้สอนเป็นสิ่งเร้าที่ต้องเสริมแรงและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับสิ่งเร้าที่เป็นพฤติกรรมเชิงบวกอยู่ตลอดเวลา ลดความรู้สึกว่าวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่ยากและทำความเข้าใจลำบาก

